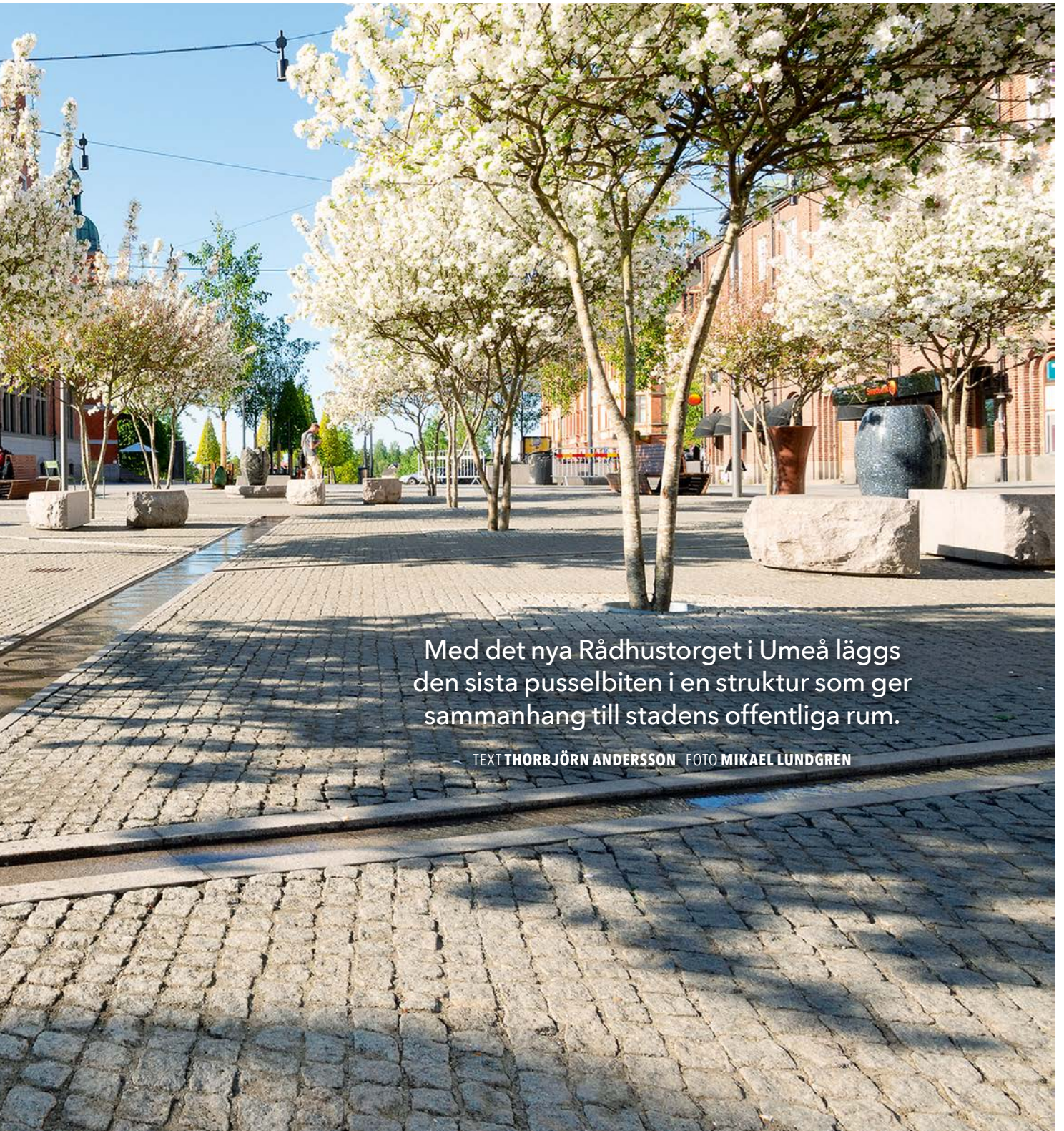

DEN SISTA

Med det nya Rådhusorget i Umeå läggs
den sista pusselbiten i en struktur som ger
sammanhang till stadens offentliga rum.

TEXT THORBJÖRN ANDERSSON FOTO MIKAEL LUNDGREN

PUSSELBITEN

”Torgytan får sin karaktär av en mönstersättning i två olika färger granit. Mönstersättningen är inspirerad av den lokala vävteknik som kallas Västerbottensdräll.”

Rådhuset sträcker ut sig framför Umeås rådhus, stadens symboliskt sett viktigaste byggnad, uppförd 1888 efter den stora stadsbranden. Det är en tegelbyggnad i holländsk renässansstil, en självklar mittpunkt i Norrlands största stad.

Rådhuset ligger placerat i krysset av stadens två stadsaxlar, den östvästliga Kungsgatan, som är en gågata, och den nordsydliga paradaxeln, etablerad vid Oscar II:s stadsbesök 1896. Denna börjar vid järnvägsstationen och slutar vid älvens brink. På sin väg passerar axeln esplanaden, torget, rådhuset, Rådhusparken för att avslutas vid Älvpromenaden. Härifrån kan man utmed älven ta sig vidare till andra delar av staden.

Det nya torget är en viktig del i detta stadssammanhang och lägger sista pusselbiten till en struktur av offentliga rum. I torgets nya gestalt fortsätter Rådhusparkens bågallépromenader och dras ut längs torgets sidor med två dubbla trädrader av rödlönn (*Acer rubrum*).

Promenaderna nyper fast rådhuset längs dess bågalléer och ger torget en grön ram. Torget får två trädplanterade sidor som flankerar en relativt stor, öppen yta mitt framför rådhuset. I denna

komposition ges rådhuset en förstärkt pondus med stöd av alléraderna och med sitt läge i axelns högsta punkt.

Av de två alléerna avslutas den östra med en låg, glasad paviljong med servering. Här finns en uteservering i sydväst och även offentliga sittplatser. Detta är den mest sociala platsen på torget och ligger i bästa solläge. Kvällstid lyser paviljongens interiöra belysning som en stor lykta genom sina glasade fasader.

Den västra allén har sin avslutning i en äppelund (*Malus 'Evereste'*) med spektakulär blomning i maj.

Infällt i stenbeläggningen finns ett utsträckt vattenspel av grunda rännor som bildar ett bevattningssystem med förgreningar mot en huvudstam. Vattenspelet får sitt vatten från sex amforor i sten, placerade i förgreningarnas yttre punkter. Sammantaget bildar de ett konstverk, kallat *Källflöden*, utfört av skulptören Pål Svensson. Amfororna är gjorda av graniter från Sverige, Norge och Finland, länderna kring Bottenviken. Alla har olika former och kulörer.

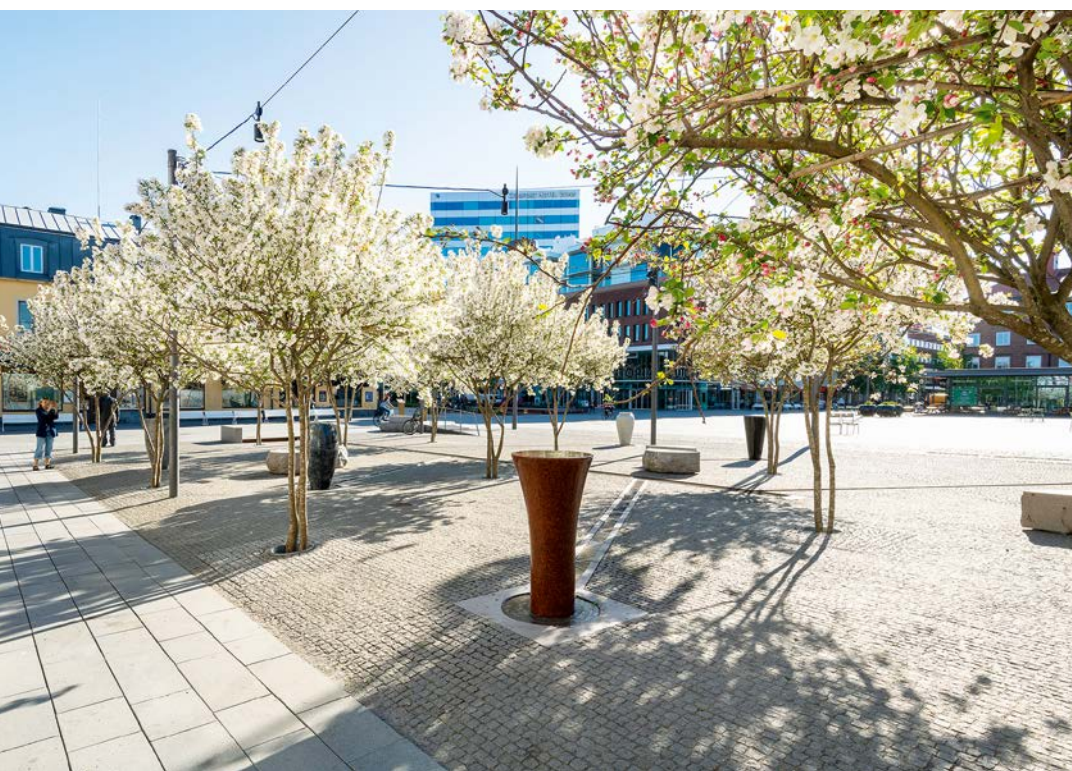
Torget centrala parti är rent och

öppet. Det ska användas vid arrangemang av olika slag, och kunna möbleras efter årstiderna. Vintertid byggs ibland en snölabrynt här. Sommartid kan platsen göras till en utomhusbio, en marknad eller blir ett rum för mera tillfälliga händelser.

Torgytan, kallad finytan, är utlagd som en matta, och får sin karaktär av en mönstersättning i två olika färger granit. Mönstersättningen är inspirerad av den lokala vävteknik som kallas Västerbottensdräll. Drällen är inramad av en bred fris av så kallad mosaiksten, som också rymmer äppelunden och paviljongen.

På sommaren ställs ett trettiotal lösa stolar ut för informellt sittande. De är märkta med stadens signum björklövet.

Umeå ligger 65 grader nord och i årstidsmöbleringen ingår en tanke om en stämningsskapande belysning under de mörka vintermånaderna. Allmänbelysningen fås genom strålkastare fästa på dubbla rader av master, där belysningspunkterna är placerade innanför en gyllene ring som sitter högt på masten. Äppelunden har en lägre monterad belysning som hänger på korsande linor. De rör sig i vinden och ger ett rörligt skuggspel genom äppelträdens kronor. ■

Projekt: Rådhusstorget, Umeå.
Uppdragsgivare: Umeå stad.
Landskapsarkitekt: Thorbjörn Andersson, Sweco Architects.
Team: PeGe Hillinge, Tobias Phersson och Fredrik Schönfeldt.
Konstnär: Pål Svensson. Bearbetning av stenhuggare David Knutsson.
Ljusdesign: Black Light Design.
Stenleverantör: Hallindens Granit med flera.

◀ Sex amfor i granit från Sverige, Norge och Finland bildar konstverket *Källflöden*, av Pål Svensson. Amfororna förser torgets bevattningssystem med vatten. Amfororna är av Grå Bohusgranit, Hallandsgnejs, Diabas, Mörk Labrador, Tranås Rubin och Ice Green. På torget finns även en drickfontän, i form av en stiliserad blomma, i Bohuslänsk Gnejs.